

Jerzy Jarzębski

ETYKA SPOŁECZNEJ TECHNOLOGII

"Wydana w zeszłym roku książka Agnieszki Gajewskiej dowodzi, jak mocno Lem przeżył zagładę Żydów i jak wiele w jego książkach odwołan do ogladanych we Lwowie obrazów terroru i śmierci. Ale zgroza z powodu tych wypadków podyktowała pisarzowi nie tyle głośne wyrazy oburzenia, ile raczej skłoniła go do licznych prób zmierzenia się z problemem kreacji społeczeństwa szczęśliwego i bezpiecznego. Uważał to wręcz za obowiązek uczonych i filozofów. co wynika w sposób oczywisty z eseju *Etyka technologii i technologia etyki*. Począwszy od *Obłoku Magellana*, przez *Dzienniki gwiazdowe*, *Eden*, *Powrot z gwiazd*, *Cyberiade*, *Pamiętnik znaleziony w wannie*, *Kongres futurologiczny*, *Wizje lokalna*, *Pokoj na Ziemi* czy *Fiasko* rozważał nieustannie te kwestie, na zmianę kresląc projekty i drwiąc z nich. W tych rozważaniach coraz więcej było jednak pesymizmu, związanego z przekonaniem, że od projektów idealnego społeczeństwa bliżej jest do przemocy i okrucieństwa niż do powszechnego błogostanu - aż po zakończenie *Fiaska*, gdzie Ziemiańskie, słuchając maszynowego intelektu GOD-a - "Boga w ultymatywnym komputerze", kontakt między cywilizacjami zmieniają w masową rzeź",